

Nätverket för solparker

Alight, Arise, BayWa r.e. Nordic AB, BeGreen, Better Energy, ElavSol, E.ON. Energiinfrastruktur, Energiengagemang, European Energy, Fortum, GreenGo Energy, Helios Nordic Energy, Neoen, Nordic Solar, OX2, Solkompaniet, Statkraft, Svea Solar, Turn Energy, wpd Scandinavia

Hur löser vi upp knutarna i elnätet för en snabbare utbyggnad av storskalig solkraft?

Sammanfattning

Nätverket för solparker är ett branschsamarbete mellan 20 stora aktörer som investerar i utbyggnad av storskalig industriell solkraft på mark, så kallade solparker. Vi vill bidra till att öka kunskapen om solparker bland beslutsfattare, intressenter och allmänhet.

Enligt Nätverket för solparker senaste tillståndsrapport har länsstyrelserna, per den 30 juni 2024, godkänt solparker som tillsammans kan producera 4,8 TWh el, samtidigt som ärenden med en samlad produktion på 17,1 TWh väntar på besked från länsstyrelserna. Den främsta flaskhalsen för att realisera denna potential är möjligheten att ansluta solparkerna till elnätet.

Nätverket för solparker vill bidra till en konstruktiv dialog och ger i denna promemoria förslag på åtgärder som kräver ökat åtagande från både solparksaktörer och nätbolag.

Sammanfattningsvis föreslår vi:

- 1. Ökad styrning och nedreglering av solkraft vid behov.** I takt med att solkraften byggs ut kan den under enskilda timmar stå för en hög andel av elproduktionen. Det innebär bland annat att solparker i större utsträckning behöver delta på marknader för nedreglering. Vi uppmanar därför våra medlemmar att utforma elköpsavtal (PPA) så att de reagerar på marknadsprissignaler så att överskottssituationer undviks. Vi skulle också vilja se att det inleds en dialog med Svenska kraftnät och elnätsbolagen om ytterligare åtgärder för att minska på obalanser.
- 2. En modell för flexibla nätavtal.** Som ett alternativ till villkorade avtal bör permanenta flexibla avtal införas, särskilt där vind och sol ansluts under samma effekt i en inmatningspunkt, och där kraftslagen kan nedregleras i de relativt få fall båda levererar på hög effekt.
- 3. Tydligare uppdrag att optimera elnäten.** För att öka utnyttjandet av de befintliga elnäten behövs ökad flexibilitet i produktion och konsumtion och ökat utnyttjande av energilager. Regleringen av elnätsbolagens intäktsramar bör skyndsamt ändras för att främja ökad flexibilitet.
- 4. En proaktiv utbyggnad av elnätet.** Elnätsbolagens uppdrag bör förtydligas för att säkerställa en proaktiv utbyggnad av elnätet, baserat på prognoser för framtida behov.
- 5. Låt elproducenter bidra till utbyggnaden av elnätet.** Låt anslutande kunder avlasta elnätsbolagen genom att ges möjlighet att ta ansvar för utbyggnad av anslutande elnät och elnätstationer.
- 6. Regler om tidsfrist och transparens i nätbolagens utredningar.** Som samhällskritisk funktion bör en tidsgräns införas för nätutredningar. Samtidigt krävs ökad transparens för att undvika godtycklighet vid bedömning av mognadsgrad, öka insyn om kapacitet och ansökningstryck samt underliggande beräkningar för exempelvis anslutningsavgiften.
- 7. Analys av faktiskt utnyttjande av anslutnings- och abonnemangsavtal.** Energimarknadsinspektionens pågående uppdrag att utreda möjligheten att använda och fördela outnyttjad effekt i elnätet behöver skyndsamt leda till genomförande av konkreta åtgärder.

Nätverket för solparker

Alight, Arise, BayWa r.e. Nordic AB, BeGreen, Better Energy, ElavSol, E.ON. Energiinfrastruktur, Energiengagemang, European Energy, Fortum, GreenGo Energy, Helios Nordic Energy, Neoen, Nordic Solar, OX2, Solkompaniet, Statkraft, Svea Solar, Turn Energy, wpd Scandinavia

Industriprojekt riskeras utan snabb eltillförsel

Det kommer att krävas massiva satsningar på att bygga ut elsystemet och elektrifiera samhället om Sverige ska lyckas minska utsläppen och nå klimatmålen. I samtliga sektorer pågår ett intensivt arbete med att ställa om från fossila bränslen och råvaror till fossilfri el. Mycket talar för att efterfrågan på el kommer att fördubblas inom ett årtionde. Det bygger på prognoser om en kraftigt ökad elanvändning i framför allt process- och tillverkningsindustrin samt i transportsektorn. Även om det är prognoser som kan komma att förändras, är riktningen tydlig och motsvarande omställning sker även i våra grannländer. Det talar för att Sverige bör göra sitt yttersta för att snabbt öka elproduktionen.

Ett fåtal industriprojekt i norra Sverige sticker ut och kommer att kräva särskilt mycket elproduktion. En förutsättning till dessa industrisatsningar är också långsiktigt konkurrenskraftiga elpriser. Det kommer att kräva en omfattande utbyggnad av ny elproduktion till låg kostnad. Annars kan viktiga industrietableringar, som skapar det stora behovet av ökad elproduktion, välja att flytta till andra länder. Det skulle leda till allvarliga konsekvenser för jobb, tillväxt och välfärd i hela Sverige. För att inte tala om ett stort misslyckande med att kunna bidra till den globala klimatomställningen.

Redan i dag finns ett stort underskott av elproduktion och effekt i södra Sverige. SKGS, den svenska basindustrins energisamarbete, uppskattar att efterfrågan på el enbart från industrin i södra Sverige (elområde 3 och 4) kommer att tredubblas mellan åren 2030 – 2035¹. Skånes effektkommission har tagit fram en behovsanalys som pekar på att Skåne skulle behöva öka sin självförsörjning av elproduktion från 15 till 50 procent.² Ökningen väntas framför allt kunna genomföras med hjälp av vind- och storskalig solkraft. Utifrån effektkommissionens behovsanalys har Energiforsk och Sydsvenska handelskammaren analyserat påverkan på jobb och elpris om behovet realiserar. De kan visa att utbyggnaden av elproduktionen i syd även får stor påverkan på elpris och antalet sysselsatta i norra Sverige.³

Det kommer alltså att krävas en snabb och kraftig utbyggnad av elproduktion och relativt låga elpriser i såväl norra som södra Sverige för att säkerställa hela landets klimatomställning och det svenska näringslivets fortsatta konkurrenskraft.

Den nya tillväxtdrivande baskraften

Solkraften kan bli en hörnsten i ett framtida elsystem med konkurrenskraftiga priser. Redan i dag är solkraften det kraftslag som byggs ut i snabbast takt på global såväl som europeisk nivå. Mycket talar för att vi förväntas se liknande utveckling i Sverige. Utvecklingstakten globalt tillsammans med låga investeringskostnader och kort byggtid skapar goda investeringsförutsättningar. Enligt Nätverket för solparker senaste tillståndsrapport, som inkluderar ansökningar fram till halvårsskiftet 2024, väntar solparker som skulle kunna förse Sverige med 17,1 TWh ny elproduktion på besked från landets länsstyrelser. Tillsammans med de 4,8 TWh som godkänts sedan 2019 motsvarar det användningen av hushållselhos Sveriges samtliga bostäder. I dessa siffror är inte installationer på tak inräknade, vare sig de är småskaliga eller storskaliga anläggningar.

Tillsammans med vindkraft, batterier och annan lagring samt ökad flexibilitet kan den storskaliga solkraften bidra till att säkerställa att Sverige får en tillräckligt snabb utbyggnad av den elproduktion som krävs för omställningen av industrin och transportsektorn.

¹ Industrins elbehov till 2035 - en kartläggning, version 3, SKGS, juni 2024.

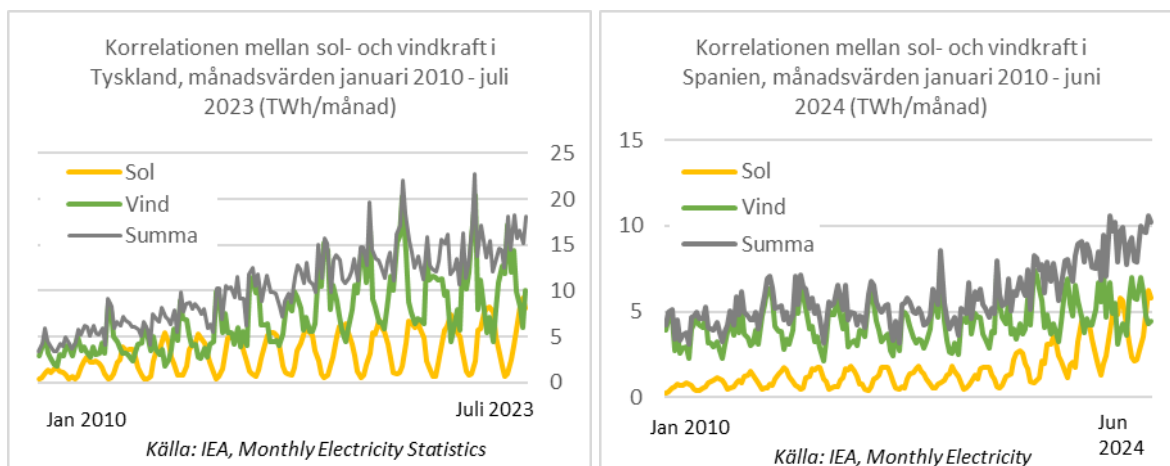
² Färdplan för Skånes elförsörjning 2030, Skånes effektkommission, oktober 2023, <https://utveckling.skane.se/siteassets/verksamhetsomraden/energiforsorjning/presentation---fardplan-for-skanes-elforsorjning-2030.pdf>

³ Elpriser och jobb: mer el i Skåne sänker priser och skapar jobb i hela Sverige, Energiforsk och Sydsvenska Industri- och handelskammaren, september 2024, <https://handelskammaren.com/wp-content/uploads/2024/09/Elpriser-och-jobb-Mer-el-i-Skane-sanker-priserna-och-skapar-jobb-i-hela-Sverige.pdf>

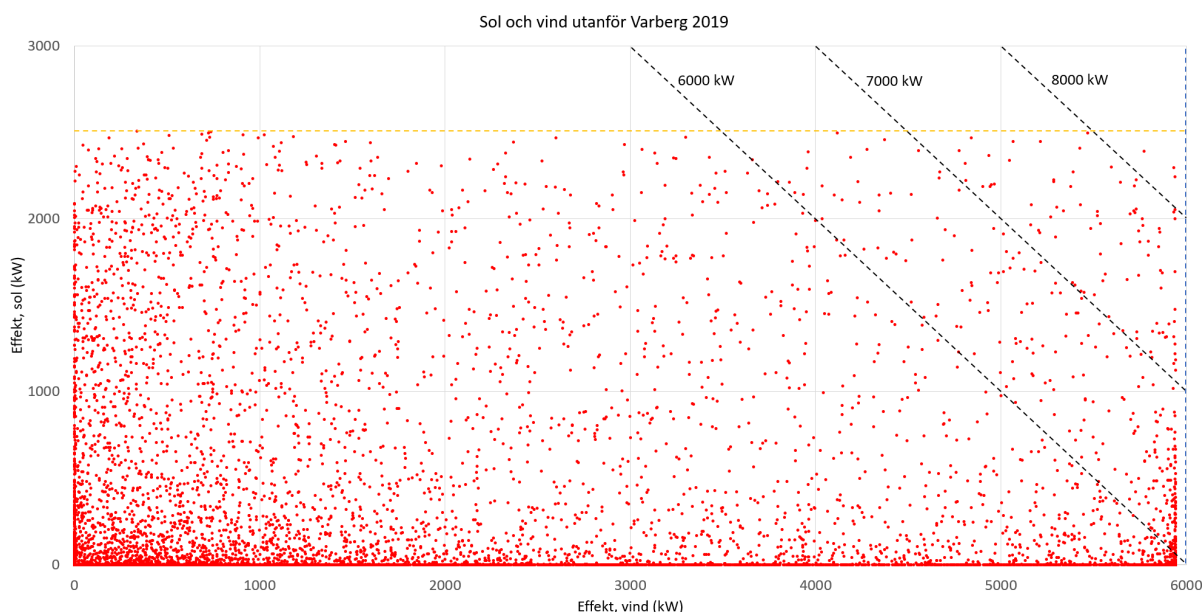
Nätverket för solparker ☀️

Alight, Arise, BayWa r.e. Nordic AB, BeGreen, Better Energy, ElavSol, E.ON. Energiinfrastruktur, Energiengagemang, European Energy, Fortum, GreenGo Energy, Helios Nordic Energy, Neoen, Nordic Solar, OX2, Solkompaniet, Statkraft, Svea Solar, Turn Energy, wpd Scandinavia

Just sol- och vindkraft kompletterar dessutom varandra väldigt väl i elsystemet genom att ha sin högsta produktion under olika tider på dygnet och året, vilket illustreras i figurerna nedanför avseende Tyskland och Spanien.

Sol- och vindkraftens balans är också något som uppvisas i svenska analyser. Utanför Varberg finns en mindre solpark om 2,7 MWp installerad i anslutning till vindkraftverk med en anslutningseffekt om 6 MW. Under 95 procent av tiden håller sig produktionen inom vindkraftens anslutningseffekt.

För att fullt ut utnyttja potentialen i variabel förnybar kraft i kombination med flexibilitet krävs dock ett paradigmskifte i synen på elproduktion, elanvändning och användning av elnät. Elsystemets samtliga aktörer bör ha ett likalydigt ansvar att optimera och effektivisera samhällets resurser i arbetet med att bygga ut elsystemet för en högre produktion och konsumtion av el.

Mellan raderna lyser ofta en förlegad syn på solkraftens utmaningar och möjligheter att bidra till elsystemet, som bygger på en konservativ bild av elsystemets utveckling. Nätverket för solparker menar att bilden måste breddas för att tillvarata de möjligheter som solkraften kan medföra. Vi vill bidra till förbättrad kunskapsbild om solparker och nya sätt att hantera anslutning av storskalig solkraft, som vi menar är en förutsättning för att vi ska lyckas med Sveriges energiomställning i tillräckligt snabb takt. Vi vill bidra med en konstruktiv dialog med förslag på åtgärder som kräver ökade

Nätverket för solparker

Alight, Arise, BayWa r.e. Nordic AB, BeGreen, Better Energy, ElavSol, E.ON. Energiinfrastruktur, Energiengagemang, European Energy, Fortum, GreenGo Energy, Helios Nordic Energy, Neoen, Nordic Solar, OX2, Solkompaniet, Statkraft, Svea Solar, Turn Energy, wpd Scandinavia

åtaganden för såväl elnätbolagen som oss solparksaktörer. Det betyder att Nätverket för solparker medlemmar vill göra mer än vad som görs i dag för att erbjuda stöd till elnätet. Vårt mål är att nätbolagen med trygghet ska kunna se den storskaliga solkraften som ett stöd – inte en belastning i elsystemet.

För att lösa upp knutarna som nu hindrar en snabbare utbyggnad av solparker vill vi både fokusera på nyskapande lösningar för effektivisering av anslutning och idéutveckling av befintliga system.

Lösningar för en snabbare anslutning av mer solkraft

1. Ökad styrning och nedreglering av solkraft vid behov

Det finns fortfarande relativt lite solkraftsproduktion i Sverige jämfört med många andra länder. Men i takt med att fler och större solparker byggs ut och med fortsatt ökning av takinstallationer, kan solkraften under enskilda timmar stå för en hög andel av den totala elproduktionen. Detta ställer högre krav på möjligheten att styra och nedreglera solkraften vid behov.

Den ökade solkraftproduktionen, i kombination med ökad vindkraftsproduktion, bidrar bland annat till allt fler timmar med negativa elpriser. I Sverige får solparker inte finansiellt stöd för produktion, vilket uppmuntrar anläggningsägare att reagera på marknadssignaler och enbart producera vid positiva elpriser, då el behövs i systemet. Dessutom uppmuntrar vi våra medlemmar att se till att eventuella PPA-avtal innehåller incitament att reagera på marknadssignaler för el, så att produktion vid överskottssituationer undviks, oavsett vilket finansiellt pris som avtalats i PPA:n. Nätverket för solparker skulle gärna se att det inleds en dialog med Svenska kraftnät och regionala och lokala elnätbolag om behovet av ytterligare åtgärder för att skapa incitament för att reglera ned och minska obalanser.

Det bör också noteras att i nästan samtliga kommande större solparker väntas ha tillkommande batterilagring. I takt med att lagringskapaciteten ökar, och flexibel förbrukning i form av bland annat vätgas tillkommer, kan prisvolatiliteten också väntas minska på sikt.

I situationer då sol- och vindkraft dominerar elproduktionen kan det även bli ont om "traditionella" reserver att nedreglera vid en driftstörning. Svenska kraftnät har därför uppmanat sol- och vindaktörer att bli mer aktiva på marknaderna för stödtjänster, främst FCR-D ned.

För de nya solparker som byggs har Nätverket för solparker medlemmar enats om att uppmana våra investerare att också delta på marknaden för nedreglering i enlighet med Svenska kraftnäts uttalade önskemål. För branschen är det en självklarhet att vilja ta ett större ansvar för att upprätthålla elnätets stabilitet i takt med att vårt kraftslag växer.

Att delta på nedregleringsmarknaden är lönsamt för investerare i solparker. Däremot uppfattas processen för förkvalificering som svår och tidskrävande. I september 2024 var åtta solparker förkvalificerade för att leverera FCR-D ned. Vi skulle vilja se att Svenska kraftnät tydligare samarbetade med solparksaktörer för att underlätta en ökad medverkan i FCR-D ned. Detta kan handla både om kravställning och själva förkvalificeringsprocessen.

2. En modell för flexibla nätavtal

I diskussionen om att ansluta förnybara kraftslag har så kallade villkorade avtal av många ansetts vara ett komplement till så kallade prima avtal. Villkorade avtal som förutsätter en tidsbundenhet där anslutningen begränsas under ett antal år för att sedan uppgå till full effekt kan vara ett alternativ men är inte nödvändigtvis det mest ultimata för att ansluta solparker. Nätverket för solparker skulle också vilja lyfta fram möjligheten med permanenta flexibla nätavtal där anslutande aktör går med på att styra

Nätverket för solparker

Alight, Arise, BayWa r.e. Nordic AB, BeGreen, Better Energy, ElavSol, E.ON. Energiinfrastruktur, Energiengagemang, European Energy, Fortum, GreenGo Energy, Helios Nordic Energy, Neoen, Nordic Solar, OX2, Solkompaniet, Statkraft, Svea Solar, Turn Energy, wpd Scandinavia

ned produktionen under ett antal timmar per år för att säkerställa att inte nätet överbelastas. I och med att sol- och vindkraftens produktionskurvor har en negativ korrelation kan solkraften ofta anslutas vid samma anslutningspunkt och under vindkraftens effekt utan att det överskrider anslutningseffekten större delen av året. Vid tillfälle av de mycket få timmar där sol- och vindkraften producerar på full effekt samtidigt kan ett flexibelt nätavtal reglera att produktionen styrs ned. Denna typ av avtal bör kunna vara aktuell för flera typer av kraftslag och även kunna användas till anslutningar som inte i form av hybridlösningar som lyfts som exempel ovan.

Införande av permanenta flexibla avtal kräver en transparens från nätbolagen om vad som orsakar en nedreglering och att det utgår någon form av aktivitetsersättning för de timmar där nedreglering sker från full till lägre effekt. En aktivitetsersättning för nedstyrningen bör utgå till anslutna parten.

3. Tydligare uppdrag att optimera elnäten

De kommande åren väntas investeringsbehovet i de svenska elnäten öka kraftigt på grund av den ökande elanvändningen och ett åldrat elnät i behov av upprustning. Energiforsk uppskattar investeringsbehovet till 1 000 miljarder kronor till 2045, varav 400 miljarder kronor redan till 2030. Det stora behovet kommer att finansieras genom ökade elnätsavgifter för landets hushåll och företag. Enbart investeringarna i distributionsnäten väntas leda till ökade kostnader om mer än 20–25 öre/kWh för landets elkonsumenter.⁴

Redan i dag bromsas elektrifieringen och utbyggnaden av ny elproduktion av att elnätsägarna har långa ledtider och inte kan erbjuda anslutning. Samtidigt utnyttjas elnätet långt under den maximala kapaciteten under större delen av året och dygnet. För att säkerställa att elnätet används mer effektivt skulle lösningar med användning av flexibla nätavtal som nämns ovan tillsammans med batterier kunna bidra. Det skulle kunna leda till att ny produktion och konsumtion görs möjlig i snabbare takt än i det fall elnätet byggs ut enligt en konservativ modell. Batteriaktören CheckWatt gör bedömningen att en strategisk utbyggnad av batterilager skulle kunna fördubbla den möjliga energiöverföringen i befintliga elnät, men att det krävs uppdaterade regler för att möjliggöra en sådan utveckling.⁵

Ett hinder för en mer optimerad användning av elnäten är nuvarande intäktsreglering för elnätsföretagen som premierar nya investeringar i elnätet, framför att utveckla effektiva och flexibla lösningar i befintliga elnät. Det pågår ett arbete hos Energimarknadsinspektionen om att utveckla metoden för beräkning av nätföretagens intäktsramar där ökad flexibilitet ingår, vilket kan underlätta ökad anslutning av nya producenter och förbrukare. Däremot ska de nya intäktsramarna inte tas i bruk förrän 2028.

Nätverket för solparker anser att det är skäligt att tidigarelägga beslut om nya intäktsramar och införa incitament och stärkta krav på nyttjandegrad av elnäten för att fånga in den stora möjlighet som en flexibel elnätsanvändning kan ge till samhällsutvecklingen. Energimarknadsinspektionen bör också utvärdera vilken effekt som införandet av utnyttjningsgraden i föreskrift EIFS 2023:6 haft på möjligheten till nyanslutningar till elnätet.

4. En proaktiv utbyggnad av elnätet

Parallellt med ett ökat fokus på en optimering av de befintliga elnäten bör regeringen förtydliga styrningen av elnätsbolagen för att möjliggöra en proaktiv utbyggnad av transmissions- och distributionsnät, baserat på prognoser för framtida behov. I den elektrifieringsstrategi som presenterades till dåvarande regering 2022 fanns bland annat förslag om vidare uppdrag till myndigheterna om att möjliggöra en proaktiv utbyggnad av elnäten. Det är också i linje med den

⁴ Batterirapporten, CheckWatt, maj 2024 <https://checkwatt.se/batterirapporten#download>

⁵ Ibid

Nätverket för solparker

Alight, Arise, BayWa r.e. Nordic AB, BeGreen, Better Energy, ElavSol, E.ON. Energiinfrastruktur, Energiengagemang, European Energy, Fortum, GreenGo Energy, Helios Nordic Energy, Neoen, Nordic Solar, OX2, Solkompaniet, Statkraft, Svea Solar, Turn Energy, wpd Scandinavia

elnätsstrategi som presenterades av EU-kommissionen i slutet av 2023 som ska ligga till grund för nuvarande mandatperiods arbete med utbyggnaden av elsystemet.⁶

Nätverket för solparker anser att regeringen skyndsamt bör ge Energimarknadsinspektionen i uppdrag att utreda hur elnätsbolagens uppdrag kan förtydligas för en proaktiv utbyggnad av elnäten.

5. Låt elproducenter bidra till utbyggnaden av elnätet

En anledning till de långa ledtiderna för anslutning av ny elproduktion är att det råder stor brist på entreprenörer, leverantörer och material som behövs för byggnationen. Vi skulle vilja att nätbolagen gav oss anslutande kunder utökad möjlighet att kunna bygga anslutande elnät och elnätsstationer (till exempel fördelningsstation och transformatorstation) till befintliga ledningar. Det skulle kunna bidra till att nätbolagen avlastas i sitt arbete och får möjlighet att fokusera mer på förstärkningar av befintligt elnät. I andra EU-länder så som exempelvis Danmark är det inte ovanligt att kunder ges möjlighet att bygga ledningar för att ansluta på höga spänningsnivåer (upp till 150 kV) samt även fördelningsstationer.

Nätverket för solparker anser att regeringen skyndsamt bör ge Energimarknadsinspektionen i uppdrag att utreda hur elnätsbolagens uppdrag kan förändras för att tillåta att kunderna själva bygger anslutningen till befintliga ledningar.

6. Regler om tidsfrist och transparens i nätbolagens utredningar

Nätverket för solparker ser positivt på det arbete som nätbolagen har inlett för att på olika sätt effektivisera anslutningsprocessen. Det är ett svårt arbete som kräver en försiktighet men också en lyhördhet mot de producenter och konsumenter som vill ansluta till elnätet.

Ett område där vi ser stor potential till effektivisering men också stora risker är frågan om att ansluta projekt utifrån dess mognadsgrad. Det har varit ett tydligt önskemål från branschen som elnätsbolagen hörsammat. Samtidigt får det inte leda till en situation där inte elnätsanslutning och ansökan om tillstånd kan hanteras parallellt. I dag ser vi dessvärre att en tillämpning av mognadsgradskriterier i vissa fall skapat ytterligare förskjutning i tid för projekt när den ena processen inväntar den andra. Avsaknaden av transparens om hur mognadsgradskriterier används av nätbolagen ökar också risken för godtycklighet och olika behandling. Det är rimligt att aktörer som vill etablera storskalig elproduktion inkommer med seriösa och tillräckliga ansökningar. Det bör dock åtföljas av likalydigt ansvar om ökad transparens, exempelvis genom att upprätta uppdaterade månadspubliceringar för respektive län så att de sökande kan få en bättre information om kapacitet och ansökningstryck.

Nätverket för solparker anser att det är bra att Energimarknadsinspektionen rekommenderar en avgift för att ge en första indikation om nätkapacitet. Det bör dock åtföljas av krav även på nätbolagen att återkomma med kvalitativa svar till den sökande. Det kan till exempel handla om att ge information om en möjlighet att ansluta med en lägre effekt än det ansökan efterfrågar. En rimlig tidsgräns för återkoppling är sex veckor från att ansökan lämnats in. Om ärendet skickas vidare till övre nätägare för hantering bör även den nätägaren ha en tidsfrist om sex veckor för hantering av ärendet. För att öka transparensen och tillgängligheten bör respektive instans ha en kontaktperson som den sökande parten kan vända sig till.

Genom det EU-krav om nätutvecklingsplaner som nu implementeras och ska presenteras för första gången under hösten 2024 väntas kapaciteten beskrivas övergripande för nätbolagets område. Nätverket för solparker saknar dock fortfarande den tydlighet som råder i andra länder med uppdaterade kapacitetskartor som tydliggör nuvarande och framtida kapacitet för respektive

⁶ EU Action Plan to facilitate grids roll out, EU-kommissionen, november 2023, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/fs_23_6046

Nätverket för solparker

Alight, Arise, BayWa r.e. Nordic AB, BeGreen, Better Energy, ElavSol, E.ON. Energiinfrastruktur, Energiengagemang, European Energy, Fortum, GreenGo Energy, Helios Nordic Energy, Neoen, Nordic Solar, OX2, Solkompaniet, Statkraft, Svea Solar, Turn Energy, wpd Scandinavia

nätstation. Det bör skyndsamt implementeras även i Sverige. Förslagsvis med hjälp av ett trafikljussystem (grönt för tillgänglig kapacitet på kort sikt, orange för medellång sikt och rött för mer än 10 år bort).

Då användning av och utbyggnad av elnät är en samhällsservice som är privatiserad finns skäl att ställa högre krav på att det arbete som genomförs och att kostnader tydliggörs. Det finns exempel på nätbolag som begär en anslutningsavgift för anslutning till lokalnät som inte är baserad på nedlagd tid och faktisk kostnad för nätanslutningen. I stället beräknas en projektspecifik anslutningsavgift som i många fall är betydligt högre än om avgiften baserats på faktisk kostnad. I många fall medför den högre kostnaden att projekt anslutna mot lokalnät inte bär sig ekonomiskt. I linje med myndighetsutövning som är kostnadsbärande bör det även ställas krav på att nätbolagen redovisar det arbete som ingår i exempelvis en nätutredning och anslutningsavgift för att tydligare kunna motivera kostnaden för underlaget. Kostnaden för nätutredning bör sedan räknas av i anslutningsavgiften.

Nätverket för solparker menar att det finns starka skäl till att införa en tidsgräns för nätutredning utifrån att det kan anses vara en kritisk samhällsservice. En deadline på tre månader med samma förutsättningar som för indikation, det vill säga att en hissad nätförfrågan ger den mottagande instansen ytterligare tre månaders tidsfrist. Även i detta läge bör transparensen till den sökande förbättras. Om en nätägare skickar vidare förfrågan till ett överliggande nät ska det kommuniceras till den sökande för en ökad förståelse för var ärendet ligger. Det skulle också kunna göras genom att den sökande bjuds in till dialog när en nätutredning presenteras oavsett om ansökan lämnats in till ett underliggande nät eller inte.

I dag kan Energimarknadsinspektionen inte utreda huruvida utredningsavgiften är skälig för arbetet. Om utredningsavgiften skulle ses som en del av anslutningsavgiften skulle det också kunna leda till att myndigheten kan pröva nivån för avgiften.

7. Analys av faktiskt utnyttjande av anslutnings- och abonnemangsavtal

Som tidigare beskrivits finns i dag en stor utnyttjad potential att ansluta mer elproduktion till de befintliga elnäten. Energimarknadsinspektionen arbetar nu med ett regeringsuppdrag om att analysera det faktiska utnyttjandet av anslutnings- och abonnemangsavtal samt möjligheten att använda och fördela utnyttjad effekt i elnätet. Uppdraget ska lämnas in till regeringen i december 2024.⁷

Nätverket för solparker anser att det är mycket positivt att myndigheten nu genomlyser möjligheten och vill inskräpa betydelsen av att presentera konkreta åtgärder för att säkerställa att elnätsföretagen inleder ett arbete med flexibel elnätsanslutning.

---

⁷ Regeringsbeslut KN2024/01375, <https://www.regeringen.se/contentassets/bcdee3458d2b417abf9151b9bb8c0b47/uppdrag-att-utreda-mojligheten-for-elnatsforetag-att-anvanda-och-fordela-outnyttjad-effekt-i-elnatet.pdf>